

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON N. 226

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ȘI ADMINISTRATIJA
Târgul Inului Nr. 30

INSERATELE
se primesc la admnia
trație. Prețul după tarifi
și invoiată.

Manuscrisele nu se în-
napoiată.

Domnule ministru!

(v. mol). Să nu fie cu supărare, agrăria aceasta democratică.

Un ministru în țara ungurească e înălțat așa de mult peste ceilalți muritori contribuabili, încât n'are nădejde mare, că glasul meu să străbată până la palatul d-tale. Măcar că ar fi bine să ajungă cel puțin din când în când vre-un țipet de durere și desnădejde și la urechile Măriei tale, ca să te convingi că chestiunea mare și sfântă a neamului românesc din Ardeal e o carte mare cu mii de file, și că în fiecare filă e scrisă suferința a câte unui fiu vrednic al acestui popor fără de noroc.

Ai afla, că afară de legăturile puternice ale trecutului, a limbei și credinței noastre cari ne cimentează pe toți într'o unitate superioară, mai este ceva, care apropie și leagă sufletele noastre: e lanțul nesfârșit al multelor șicane și neîncredințări ce are să le îndure aproape fiecare din noi, numai și numai pentru că avem curajul să ne mărțurim de Români și uneori să ridicăm și câte un glas de indignare și de protest, dacă nu în numele legii cel puțin în cel al umanității.

Sunt trecuți doi ani de când într'o comună cu majoritate sărăbitoare românească a fost trimis un tânăr preot plin de entuziasm față de cariera sa, și arzând de dorul de-a deveni un adevărat părinte sufletesc al noilor săi credincioși.

Conștiința de sine, de calitățile sale, plin de energie și de mândrie justă s'a pus în fruntea poporului său. Urechia lui a fost deschisă pentru toate durerile țărănilor și sufletul lui s'a revoltat la auzul atător nedreptăți la câte-i dat pradă acest popor atât de răbdurii.

Dar micii satrapii ai comunei l-au luat la ochi dela prima pășire. Li s'a părut prea mândru, prea energic noul popă românesc.

Și-au adus aminte de înaintașul lui, — un preot blajin și timid care chefua împreună cu ei și care închidea un ochiu pentru ca cu ceilalți să nu vadă trebușoarele administrației din sat.

Pe lângă aceasta noul preot li s'a părut și un român prea verde care a avut curajul să propună religia în limba dulce a mamei, micilor săi elevi în școala de stat, ridicată pe ruinele școlii românești pierdută din indolența înaintașului.

D-le ministru! Dacă te-ai coborî vre-odată din înălțimea strălucitoare și ai umbra așa ca un necunoscut prin satele noastre din Ardeal, ai afla un lucru, care te ar lumina mai mult asupra esenței chestiunii de naționalitate, decât toate discursurile chilometrice, pe care le-a jinit asupra acestei chestiuni primministrul și șeful Măriei tale.

Ai afla, că atunci când micii tirani ai satelor noastre nu se pot atinge altfel de cineva, a cărui mustră nu le este simpatcă, sau care e chiar atât de temperat, încât cercă să tulbure cercurile lor de interes, este o chestiune care s'a dovedit de nenumărate ori drept cel mai potrivit mijloc de dezbunare: chestiunea de naționalitate.

Un cuvânt mai aprins scăpat într'o discuție pe care nu tu ai provocat'o, o propoziție scoasă arbitrar și întortochiată dintr'o cuvântare și

nută în fața poporului e suficientă să-ți atragă un proces de agitație și se te poate prin întreg calvarul procedurii justițiare dela noi.

Numai cel ce a fost martor unui astfel de proces tras de păr, numai cel ce a ascultat fasiunile »binevoitoare« ale martorilor și a trebuit să îndure efusiunile patriotice și insultătoare ale unui procuror, meșter într'u masca lipsa de dovezi cu un puhoi de frase menite să sgândărească patimile și să întunece judecata obiectivă și calmă a tribunalului, numai acela știe ce însemnează a fi stat pe banca acuzaților chiar și atunci când la sfârșit ai satisfacția sufletescă de a fi fost achitat din partea forului judecătoresc superior. Paharul acesta de suferințe l-a sorbit până în fund și preotul despre care sună povestea asta dureros de tristă, și îngrositor de adevărată.

Domnule ministru! Au trecut deatunci aproape doi ani. Micii satrapii rușinați de înfrângerea ce-au suferit'o în fața justiției, și-au urmat munca de soboli pe alte căi mai lăaturalnice.

Dacă nu au putut exopera condamnarea pretinsului »agitator«, dacă au văzut că barem forurile judecătorești mai înalte respectă legea și nu pot condamna pe un preot numai și numai pentru că așa pretinde »ideea de stat« a cărei apărător e azi cel din urmă »Domn notar« și cel mai obscur învățător de stat de pe sate, au născocit un alt plan demonic. Să ruineze materialicește pe cel ce nu l-au putut infunda în pușcărie.

E mai bine de un an decând tânărul preot a fost achitat definitiv și al doilea an de când i-s'a detras ajutorul dela stat și e avizat numai la venitele atât de modeste a-le parohiei sale, pe lângă cari venite nici cel din urmă păzitor de noapte nu ar putea exista ci ar lua-o spre America.

În anii aceștia de grea criză financiară și economică, când împreună cu poporeni săi a trebuit nu odată să rabde chiar foame, preotul nostru înzădăra așteptat, că ba azi ba mâne, vor trage și forurile administrative consecințele din sentința de achitare rostită în numele regelui, și fiind perscutat pe nedreptul, li vor acorda ajutorul de stat, care — oricum — nu e o milă ci un drept asigurat prin lege.

Când i's'a urât de așteptat, când mândria înfrântă de lipsă și de nepăsarea forurilor superioare bisericești l-a silit să facă o întrebare la puternicii zilei, i s-a răspuns, că nu capătă ajutorul de stat — fiindcă nu știe ungurește.

Și a trebuit bietul om, care a studiat pe la gimnaziile maghiare, ca să se supună unui examen și să-și câștige atestate, că vorbește limba statului poate mai corect, de cum o chinuia oare când marele șovinist Bánffy, cel cu »tatik-tetik«-ul lui.

De luni de zile, zac atestatele aceste pe masa cutărui referent din ministerul Măriei tale. D-l referent le va fi învățat și aruncat de pe o masă pe alta fără să-i vie în minte, că ceea ce pentru dânsul e numai un act simplu, pentru un biet preot dintr'un sat uitat colo în Ardealul depărtat, e o chestiune de existență.

Și pe când preotul și familia lui și mai nevinovată, vor fi încercat să înghiță pâinea săracă și uda-

că cu lacrimi, pe care i-o dă un popor sărac și năpăstuit și el, de toate relele acestor doi ani fatali, pentru că administrația din sat își va fi frecând cu îndestulare mâinile, așteptând momentul, când se va înfrânge mândria tinerului preot și se va arunca în brațele lor, umilit și îmblânzit.

Domnule ministru! Dacă toate aceste nu ți le-am spus într'o cerere umilită și stilizată patriotic, ci am preferat să le public în acest organ de publicitate, cetit dela înființarea lui și până azi de mii și mii de preoți români față de a căror dureri nu și-a închis nici când coloanele sale, e că am voit să adaug o petricică la mulțimea de argumente pentru ca ricei puși în fruntea acestui neam nu s-au lăsat seduși de glasurile de sirenă ale împăcătorului din fruntea ministerului din care și Măria ta faci parte.

Poate, că cu șirelele aceste ale mele voi strica tinărului și vrednicului preot, care va avea să aștepte încă mult până i se va face deplină dreptate.

Dar în schimb ele vor trezi pe mulți naivi dintre ai noștri, cari cred, că cu pactări efemere se poate schimba de pe-o zi pe alta un sistem, se poate pface o administrație ca cea din Ungaria și se pot vindeca miile de răni pe cari le face azi de zi pe trupu poporului românesc.

Iar dacă tot s-ar întâmpla ca șirelele acestea să ajungă și în mâinile Măriei tale, meditează puțin asupra lor.

Un picur de apă e destul ca să putem face analiză chimică a unui ocean întreg.

Cazul tipic al tindrului preot român elucidăză mai desăvârșit rostul și îndreptățirea chestiunii de naționalitate, decât o întreagă bibliotecă de cărți și studii mai mult sau mai puțin savante.

Îați osteneala d-le ministru! Te asigur, că nu va fi zădărnica!

Românii dușmani la trei popoare. Ziarul »Az Est« în numărul său de azi se ocupă cu adunarea de protestare de Duminecă a Ligii culturale. Are un raport despre adunare, în care însă găsim unele părți tendențioase. Deja titlul e exagerat: »In Eucureștii se propagă disolvarea Ungariei«.

Nici unul din vorbitori n'a spus-o aceasta. Dar »Az Est« face și o apreciere asupra adunării în un articol publicat în fruntea foanei. Din vorbirea generalului Stoica »Az Est« scoate la iveală declarația, ce ar fi făcut-o acesta, că Românii au să-și tragă socoteala cu trei popoare dușmane, cu Bulgaria, cu Ungurii și Polonii. E evident, că »Az Est« greșește numind Polonii, în loc de Ruteni. E vorba de Rutenii din Bucovina, cari sapă mormântul fraților noștri de acolo. În apreciere »Az Est« spune, că Românii s'au salvădit. De glaba s'ar face pe hărțile o înțelegere cu ministrul de externe român și cu șeful statului maior, căci din România, din țara boțerilor, s'ar trimite sute de mii de iobagi în Ardeal pentru eliberarea Românilor din Ungaria.

La astfel de prostii n'avem ce răspunde. În ce privește dușmănia popoarelor, aște »Az Est«, că în noi nu rezidă dușmănie înăscută, dar e naturală că luptăm contra acelor popoare, cari voiesc să ne extirpeze, să ne răpească naționalitatea și să ne fie în opresiune. Am fi niște lași și nemernici, dacă nu am face astfel.

Legea de presă. În monitorul oficial ungar se face cunoscut, că legea de presă intră în vigoare în 11 Aprilie c. Prima urmare a introducerii legii de presă este, că se va cassa bioul de presă polițial, care dădea informații ziariştilor și știrile dela poliție vor fi comunicate prin o foaie litografată.

— O altă urmare a noului legi de presă este, că banca »Magyar Altalanos Takarékpénztár« din Budapesta a abzis cauziunea, ce o depusese pentru unele ziare. Cauza este, cum spune direcțiunea băncii, că »dispozițiile noului legi cuprind un astfel de rizic față de cauziune, pe care noi nu aflăm cu scop a-l garanta«.

Mai spune apoi direcțiunea, că prin noua lege este atât de periclitată cauzia, încât banca a fost silită a abzice cauziunea ziarelor.

De, suntem în țara libertăților oligarhe!

Azia mică și marile puteri.

Paris, 25 Martie.

Secolul al XIX-lea și începutul celui de al XX-lea au văzut dislocarea din ce în ce mai pronunțată a islamului, atât de puternic odinioară.

Originea îndepărtată a islamului este în Arabia de azi: După moartea profetului său Mohamed, în primii ani ai erei creștine, islamul se întindea din fundurile Asiei până pe țărmurile Mediteranei, dela apele Indului până la oceanul Atlantic. Expulzat din Spania în secolul al XV-lea, fondează pe ruinele bizanțului un imperiu puternic, a cărui hegemonie se va întinde în secolul XVIII-lea până sub porțile Vienei.

În fața sforțărilor Rusiei, organizată în timpul lui Petru cel mare, progresul lui începează și începe a se apăra contra competițiilor dușmane.

După ce în numele dreptului celui mai tare ingenunchiase popoarele creștine, în numele aceluiaș drept marile puteri li vor distrage puterea de odinioară, dezmembrându-i și anexându-i teritoriile.

Astfel Franța și-a anexat Algeria, Tunisia și Marocul, Anglia Egiptul și în timpul din urmă Italia Tripolisul.

În urma războiului balcanic marile puteri văzându-se îndepărtate dela împărțirea Turciei, s-au îndreptat spre vastele întinderi ale Turciei asiatice. Acolo prin construcțiunea de căi ferate și prin diferitele concesiuni financiare, se desăvârșește acelaș operă de dislocare a islamului.

Asia mică în trecutul îndepărtat al istoriei a fost leagănul civilizației grece. Cu venirea arabilor s'a distrus toată înflorirea orașelor dela țărmul Mediteranei și chiar în interiorul țării a încetat ori-ce licărire de civilizație și de progres.

În ultimii ani s'a început a se gândi că înflorirea de odinioară a Asiei mici, ar putea relinvia prin construcții de căi ferate, care să lege interiorul țării cu țărmul Mediteranei și cu Europa. Cel dintâi cari au căpătat concesiuni au fost englezii și francezii. Însă atât unul cât și altul s'au mârșit la crearea de zone de influență, cari au devenit un fel de colonii, ignorând cu totul adevăratele interese ale imperiului otoman.

Azi pentru a ajunge dela Constantinopol până la cea mai extremă depărtare a imperiului asiatic trebuiesc 30 de zile cu singurul mijloc de locomotiune: cămilele. În acelaș timp un european ar ajunge până în Australia.

Germanii au înțeles interesul mare al Turciei, de a-și vedea legate printr'o cale ferată posesiile europene cu extremitatea imperiului asiatic. O asemenea cale ferată ar fi fost cât se poate de folositoare din punctul de vedere strategic, într'u cât în caz de război toate rezervele turcești ar fi ajuns pe teatrul de război european în cel mult 30 ore. Proiectul german este privit cu multă simpatie de Abdul-Hamid și de atunci

datează simpatia »sultanului roșu« pentru Germania.

Concesiunea Liniei Bagdadului unei întreprinderi germane, cauză o adevărată emoțiune în Rusia. Această linie strategică consolida imperiul otoman, amenința bogatele ținuturi ale Rusiei dela sudul Caucazului, și oprea expansiunea rusească spre marea Mediterană, prin Asia mică.

Germanii obțin definitiv concesiunea în 1902, încă fiind după marea criză financiară din 1901, nu pot începe întreprinderea pentru care trebuiau sute de milioane. Se înțeleg cu un grup financiar francez și discuțiile erau gata a ajunge la o formulă definitivă, când Anglia de teamă ca această cale ferată să nu servească Rusiei pentru a-i ataca India — protestează. Atunci — prin 1904, în urma unei vizite la Paris, a regelui Eduard VII, Anglia lăsând mână liberă Franței în cucerirea Marocului, grupul financiar se retrage din întreprinderea căei ferate a Bagdadului, și germanii rămânând singuri, continuăză cățiva ani construcția drumului de fer numai cu sprijinul propriilor lor finanțe.

În vremea aceasta la Paris juniorii turci cu sprijinul finanței franceze pregăteau revoluția turcă pentru detronarea lui Abdul-Hamid. Evenimentele se cunosc, revoluția reușește și a doua zi după instalarea la putere a junior turci, influența Germaniei scade și Tripla Înțelegere (Franța, Anglia, Rusia) devine puternică la Sublima poartă.

În relațiile dintre state sentimentalismul ne jucând nici un rol, Franța ceru junior turci pentru sprijinul ce le dăduse la desăvârșirea revoluției, mari concesiuni atât în domeniile lor din Europa, cât mai ales în Asia mică. Cu toate că finanța franceză oferea noului regim un împrumut de un miliard jumătate, de care juniorii turci aveau mare nevoie pentru consolidarea regimului lor, totuși turcii nevoind să ajungă o simplă colonie a Franței, resping cererile financiarilor. Germanii se bucurau de concesiunea căpătată din vremea lui Abdul-Hamid și continuau întreprinderea.

Statele balcanice (adecă Bulgaria, Serbia și Grecia) după triumful revoluției junior turci, înțeleg că o Turcie puternică ar fi o piedică pentru realizarea aspirațiilor de emancipare și expansiune națională. Astfel s-au hotărât a se înarma și pregăti de război. Pentru aceasta aveau nevoie de bani. S-au adresat la aceleși bănci și grupuri financiare cari fusese respinse de juniorii turci și acordându-le mari concesiuni și pentru teritoriile ce eventual trebuia să li dela Turci, împrumuturile au fost realizate. Din această operație financiară comună a luat naștere »liga balcanică«.

După războiul balcanic Turcia europeană nu mai existând aproape, apetiturile mării finanțe internaționale s-au îndreptat toate spre Asia mică. În toamna anului 1913 d-l Bompart, ministrul Franței la Constantinopol, și grupul financiar francez, care și înainte de războiul balcanic urmăreau dobândirea de concesiuni în Asia mică, au oferit Turciei un împrumut, în schimb al acelorăși concesiuni. De data aceasta Turcii au cedat. Concesiunile franceze lezând interesele germane a trebuit să intervie un tratat franco-german pentru lămurirea tuturor neînțelegerilor. Pentru liniștea Rusiei, linia Bagdadului va trece cu cățiva zeci de kilometri mai la sud, iar Anglia nu se mai teme de atacul Indiei de cătră Rusia, deoarece sunt în aceiași alianță alături de Franța.

Alături de Franța, Anglia, Germania și celelalte mari puteri au căpătat diferite concesiuni în Asia mică, astfel că acum prin diferitele zone de influențe străine, dislocarea islamului își urmează drumul înainte.

Concluzia care se degajează după înșurirea aceasta de date este următoarea:

În cauza competițiilor și apetiturilor mării finanțe internaționale în Asia mică, această parte a imperiului turcesc a fost în timpul celor din urmă două decenii cauza încordării dintre toate marile puteri;

consecința luptelor financiare a fost încordarea franco-germană, care era să se termine printr-un război;

aceste lupte financiare au patro-

nat fãurirea »ligei balcanice« care a deschis rãsboul contra Turciei, a cãruj urmare este înarmarea generalã a tuturor statelor europene. — Gravul conflict actual dintre Rusia și Germania nu este decât urmarea acestei concurențe în pregãtirea de rãzboi.

al. negurd.

Meetingul Ligei.

A fost imozant și înãlțator marele meeting al »Ligei culturale«, aranjat Duminecã la București. Mii de oameni, din toate pãturile societãții au participat la adunare, aclamãnd cu însuflețire de nedescris pe oratorii cari și-au spus cuvãntul în chestiunea romãnã din Ardeal și Bucovina. Au sosit depeșe din diferite locuri între cari remarcãm una de la d. nul Iorga. Citirea depeșelor a fost subliniatã cu aplauze frenetice.

Din discursurile rostite remarcãm urmãtoarele:

Discursul domnului Bogdan-Duică.

Ca subiect al vorbirii sale și-a ales d-l Bogdan-Duică, Bucovina, »cel mai uitat dintre teritoriile locuite de Romãni« cum a numit-o D-sa. A fãcut un dureros tablou al mizeriei în care se sbate țãranul român din Bucovina. Pe baza a diferite documente — discursuri și propuneri fãcute în dieta Bucovinei — d-nul Bogdan-Duică arãtã cã țãranul bucovinean este atât de stãmtorat economic, încãt abia ajunge sã-și plãteascã dobãnzile, dupã datoriil. Din cauza sãrãciei execuțiunile silite se practicã pe o scarã foarte intensã, așa cã țãranul român bucovinean abia mai trãește, luptãnd cu foamea: »el tace și moare tãcãnd«. Singura lui nãdejde și scãpare e drumul spre America.

Favorurile guvernãrii sunt numai ale rutenilor și evreilor, pe când Romãni nu se pot bucura decât numai de dureroasele lovituri ale unei administrații vitrege, care nu se poate împãca cu nimic ce este românesc. Deși prea puțini, actualii funcționari romãni aplicați în administrație sunt tot mai mult înlocuiți cu streinii porniți a face politicã și a afunda tot mai adãnc poporul românesc în mizerie. Aceleași abuzuri se practicã la »direcție moșilor«, la postã și la celelalte instituții de stat, cãci cuvãntul de ordine al celor ce stãpãnesc acest colț românesc este: »nu trebuie sã lãsãm pe Romãni sã se ridice și sã ajungã în slujba statului«.

Dupã ce promise cã la o altã întrunire va trata și chestia bisericeascã din Bucovina, oratorul vestește politica nenorocitã a renegatului Aurel cav. de Onciul și-și încheie vorbirea cu cuvintele:

»Ceram deocãdatã pentru Bucovina dreptate! Și aceastã dreptate trebuie s'o dea aceia, cari vãnãeazã azi prietiniã noastrã!«

Discursul d-lui Antonescu.

D-l Antonescu vorbește cu mare însuflețire despre starea Romãnilor din Ardeal.

Existã un tãrãm — zice dãsul — pe care nici o grãnițã de stat nu-l poate fãrãmița: tãrãmul culturii naționale. Oricãrui German îi e îngãduit, ori unde s-ar afla, sã se mãndreascã de Goethe; tot așa și Francezii cu Corneille. Ori, la 4 milioane de Romãni îi se interzice cultura romãneascã. (Aplauze).

Vom protesta necontenit pentru aceasta.

La 4 milioane de romãni din Ungaria sunt numai 4 gimnazii: germanii din București au 10 școli secundare iar cei 300.00 de evrei »persecuțate« dela noi au 10 gimnazii. Noi lãsãm libertate culturalã tuturor, dar cerem drepturile noastre culturale și avem dreptul aceste. (apl.)

Existã un drept »de intervenție în numele umanitãței. De 60 de ani se intervine în Turcia, în numele acestui drept. Dar nu existã violențe numai contra trupului, ci și contra sufletului.

D-l Antonescu releveazã încheierea școlaelor romãne, arãtã politica balcanicã a Austriei, înfãreazã politica de desnaționalizare a guvernelor maghiare etc. Zice, cã Romãni din România n-au drept sã se amestece în

trebile interne ale altui stat, dar au drept sã zicã patriei lor: ferește-te de o țarã cu apucãturi rele și detestabile. Accentuiazã, cã în Ungaria se pe-trece o luptã între guverne și 12 milioane de supuși de altã naționalitate, ceea-ce e nepotrivit cu timpurile noastre. În fine provoacã pe Romãni sã se stringã sub drapelul Ligei, sub drapelul cu vultur...
Alte discursuri.

Au mai vorbit cu multã vervã d-l general Stoica, înfãrând propaganda catolicã. Apoi la cuvãntul d-nul Ion Scurtu și în o vorbire documentatã arãtã în deosebi starea școlaelor noastre, releveazã chestiunea dreptului electoral, care e eludat, procesele de presã etc.

Noi nu ne putem amesteca acolo — zice d-l Scurtu — dar putem întãri conștiința naționalã...

Din partea studenților universitari a vorbit d-l G. Banu.

Dãsul cetește o declarație în care spune, cã studențimea romãnã e gata întotdeauna de jefire.

Dupã un scurt, dar infocat cuvãnt al colonelului Boeresca, a urmat ultimul orator, dl Virgil Arion. Dl Arion accentuiazã atitudinea din trecut a Austriei față de România, care nu a fost prea amicalã. Vestește atacurile corifeilor unguri, cum a fost Kosuth Lajos, acum Polonyi etc. Apoi zice:

Politica de persecuție duce la deșeptarea în noi a amintirilor acestora, și la conștiința cã ele nu vor trebui sã mai aibã loc.

Ceram respect și dreptate pentru romãni și autonomie Romãnilor. (Aplauze).

Statul ungar e poliglot, el nu poate fi stat unitar. Când aceastã ne-bunie se manifestã, suntem datori sã ne ridicãm și noi glasul pentru frații noștri.

Oratorul citește apoi moțiunea, pe care am publicat-o eri în extras. Moțiunea s'a primit cu o urlã însuflețire, apoi întrunirea s'a terminat la orele 5.

Manifestația.

Manifestanții au eșit în liniște pe strada Carol, formându-se un grup im-pozant. Înainte erau drapelule și apoi urmau bãtrãni și în sfârșit »marea mulțime a celor tineri. S'a strigat:
— Ura! Trãiascã România.
— Trãiascã armata Romãnã!
Din str. Carol manifestații au eșit în calea Victoriei.

De astã datã strigãtele devenirã tot mai dese, tot mai puternice. Nu s'a pus înaltea mulțimei nici o piedicã, autoritãțile lãsãndu-le trecerea liberã. La clubul liberal, la clubul tinerimei, etc. s'au fãcut manifestații de simpatie. La hotelul Metropol se afla la balcon un domn malor îmbrãcat civil, însoțit de douã doamne cari au aruncat flori frumoase asupra manifestațiilor.

La Palatul regal mulțimea s'a oprit. S'a strigat:
— Trãiascã M. S. Regele!

Dela palat manifestații au plecat la Liga Culturalã. Din balcon Ligei a vorbit secretarul ei, d-l Bogdan Duică. În urmã manifestații s'au rãspãndit.

Sãrbãtorirea d-lui Octavian Goga.

Telegrame.

(Urmare.)

Mercurea. Biruința lui Goga e biruința neamului. Trãiascã sã-și vadã visul împlinit.

Mercurea. Drama lui Goga curmã drama secularã a poporului român. Trãiascã!

Reuniunea de cântãri și teatru Mercuresc.

Murãșorhei. Marelui luptãtor omagii noastre. Vancu, Manea, Bucur, Comanescu Henteș I. la Albina.

Dobra. Astãzi prãznuim și noi împreună cu toți cei buni ai neamului. Omagiu autorului piesei »Domnul Notar«!

Morariu, Leșnican, Petrovici, Herbal, Trif, Babeș, Ianeș, Georgevici.

Beiuș. Asistãm și noi cu sufletul la serbarea de azi, ce este preludiul marilor serbãri de mâine. Trãiascã înaintemergãtorul Goga.

Pentru Romãni din Beiuș și jur:

Viora din Bihor, Hortenzia Pagu-bã, Veturia Lãpdãtu, Elina Ardelean. Dr. Ioan Ciordas, Dr. Gavril Cosma, Dr. Constantin Popovici, Moise Popovici, Ioan Ardelean, Cornel Palladi. Dr. Augustin Ciavici, Dr. Nicolae Bolcaș, Lazar Trif, Petru Popovici, Cornel Neagu, Dr. Cornel Papp, Dr. Ioan Cosma, Dr. Faust Sãlãgian, Cornel Poltuțiu, Vasile Ștefãnicã, Dr. Constantin Pavel, Dr. Alexandru Hrbu, George Ardelean, Ioan Rusu, Vasiliu Pap, Ioan Bogdan, Victor Borcan, Petru Ciuhãndu, Terențiu Popovici, Ioan Petra, Paul Thechar.

Caransebeș. Saluțãm cu entuziasm sãrbãtorirea marelui nostru poet Octavian Goga.

Dr. Nicolae Ionescu, Dr. Alexandru Morariu, Dr. Coriolan Grãdinaru, Dr. George Laboțiu.

Mercurea. Felicitãm pe Goga pentru triumful »Domnului Notar« Dr. Schiau. **Alba-Iulia.** Trimitem sincerile noastre felicitãri mult iubitelui nostru poet Goga.

Reuniunea economilor și meseriașilor din Alba-Iulia.

Brașov. Deși absent cu trupul, în inima mea serbez cu Sibienii pe iubitul nostru poet Goga.

Mateiu Voilean.

Brașov. Trãiascã Octavian Goga, autorul »Domnului Notar«, tãlmãcitorul ilustrați al suferințelor noastre.

Romãni brașoveni.

Dr. Vasile Saftu, Ioan Prișcu, Dr. Nicolae Stinghe, Dr. Alexandru Valda Voievd, George Dima, Dr. Tiberiu Brãdican, Urmează subscrierile întregului Corp profesoral, ale corpului învãțătoresc, funcționarii Albinei și încã 87 subscrierile.

Mercurea. Succesul lui Goga ne mãndrește și pe noi frați și surori ardeleni.

Agnes Dr. Măcelar.

Beiuș. Cu drag aducem omagiile noastre celui sãrbãtorit. Ana Popp, Maria Cosma, Georgina Popovici. Veturia Lãpdãtu.

Viena. Omegii, admirație și recunoștință adoratului nostru poet Goga George Vitencu, preș. Clubului rom. Viena.

Viena. Saluțãm cu bucurie sãrbãtorirea iubitelui poet Goga, jarele prin artã sa netezește calea progresului și reunitea noastrã culturalã și solidaritatea naționalã. Colonia romãnã din Viena.

Tãșnad. Mãzã minune mare! Noi cari ne cunoaștem notarii noștri, sã adorãm și un notar, pe al lui Goga. Trãiascã fãcătorul de minuni!

Romãni adunați în Tãșnad, Pãtcașu, Coroiãn Dr. Orca, Mureșian, Cușca, Coblea. Trufaș, Moinar, Mureșian Actu. Lobonțiu, Nodiș, Tãșiu, Cosmuța, Tigãrean, Marcus, Tilio, Grecu, Ardelean Kis, Sfura.

Chișineu. Trãiascã autorul »Domnului Notar«.

În numele alegãtorilor romãni din cercul electoral Chișineu:

D. C. Popovici, Dr. Ardelean, G. Adam, P. Rusu, A. Botșiu, T. Guiu, I. Sent, T. Menetea, Dr. Adrian. E. Popescu.

Bistrița. Satisfãcuți de mãngãlerea, ce ne-a adus succesul piesei: »Domnul Notar«, felicitãm pe autorul și pe toți cei ce manifesteazã pentru el.

Inteligența romãnã din Bistrița.

Buteni. Saluțãm pe cântãrețul pãtimirei noastre și dorim noul strălucite succese ca cu »Domnul Notar«!

Romãni din Buteni.

Jibou. Felicitãm din toatã inima pe bardul durerilor noastre naționale. Romãni din Jibou și jur.

Mercurea. Omagii și recunoștință lui Goga, înãlțãtorul neamului Vivat! Reuniunea meseriașilor, Mercurea. **Hunedoara.** Marelui Goga arãtãm sentimentele noastre de admirație. Romãni din Hunedoara.

Sighetul Marmãției. Sãrbãtorim dîmpreună cu frații Sibieni pe marele poet al neamului și autorul piesei »Domnul Notar« și-l rugãm sã primeascã expresã a sentimentelor de adevãratã iubire dela Romãni maramureșeni.

Romãni din Sighetul-marmãției. **București.** Șãrcãleanu și cu mine ureazã poetului Goga o continuã ascenziune spre culmile mãndriei și ale artei romãnești.

Stere.

Cernãuți. Aduc primos de dragoste și admirațiune poetului Goga.

Alexiu Procopovici.

Blaj. Mã asociez la sãrbãtorirea triumfului geniului ardelen în metropola culturii romãne.

Trãiascã Goga.

Professor Precup.

Blaj. Ne alãturãm cu însuflețire și cu drag acelorã cari preamãresc geniul marelui artist Goga, sãrbãtorind astfel triumfuluri cu adevãrat naționale.

Cassiu și Iuliu Maniu.

Viena. Sãrbãtorim sufleteste în Goga cea mai puternicã manifestare a conștiinței naționale, pe care ne-a dat-o vre-odatã neamul nostru în Ardealul Ungariei.

Romãniã Junã.

Petroșeni. Rugãm tãlmãciți lui Goga sãrbãtoritul lui felicitãrile și grațitudinea noastrã pentru nepilduitele succese artistice și politice. Îi urãm triumfuri similare în viitor.

Preotul Stanca, preotul Dr. Mloc, Dr. Olariu Dr. Pocol, Dr. Pușcariu, Drãgãnescu.

Sãsebeș. Suntem fericiți de succesele Tale. Îți dorim glorie tot mai mare.

Dr. Stanca.

Sãnnielãușul mare. Din prilejul sãrbãtoririi autorului »D-lul Notar«. participãm și noi sufleteste, dorind încã multe succese de acest fel întru ridicarea conștiinței naționale.

Dr. Oprescu, Dr. Ardelean, Dr. Demian, Fleșeriu Dr. Deciu, Grozescu, Marcãnescu.

Ilia-mureșãnd. Sãrbãtorim și noi pe cântãrețul pãtimirilor noastre, așteptãnd vremuri, preamãrind pe Dumnezeu pentru oamenii noi la întruparea idealurilor lui și a noastre, conlucrãnd strigãm: Trãiascã poetul Goga.

Dr. Rozvani, Iancu, Lupoale, I. Josan, Sãlãjan, Carabaș, Aga Pãrvu.

Uioara. Ne alãturãm la sãrbãtorirea iubitelui nostru poet, urãndu-i viațã îndelungatã.

Silvia și Iuliu Pop.

Mediaș. Neputãnd lua parte la sãrbãtorirea iubitelui nostru poet, Goga, pentru strălucita dramã »Domnul Notar«, rugãm sã-l comunicã aderența și admirația noastrã. Dr. Roman, Boiu, Protopop Moldovan, Protopop Mircea, Dr. Pop, Dr. Borca, Sandean, Comșa, Popovici, Necșã.

Orăștie. Simțim și noi bucuria și mãrãrea neamului croiță prin poetul nostru Goga.

Zaharie Tilecea, Ioan Vaidean, Nicolae Andrei, Traian Mihãliș, Adam Basaraba, Basil Botean,

Orăștie. Saluțãm poetul neamului nostru.

Dr. Papiu, Dr. Sglimbea Simion Damian, Nicolae Branga Traian Rațiu, Adrian Cristea, Valer Orbonaș, Petru Bele, Simion Vlad, Iuliu Florea, Nicolae Tanase Sabiu Popa.

Îbașfalãu. Visul împlinit, copilul suferinței l-au trecut preste hotãre, unind tot sufletul românesc în eluatarea ceasului izbãvitor de mâine. Te felicitãm din inimã. Pentru Romãni din Elisabetopol și jur.

Dr. Alexandru Morariu.

Orăștie. Simțim rupãnd-se lanțurile jandarmilor din Lunca.

Nicolae Branga, Arsenie Brassoi, Aurel Truția, Ioan Branga, Dr. Sotir, Dr. David, Demeter, Dr. Orbonaș.

Blaj. Admirație și omagii marelui preot al artei.

Iacob Domșa.

Cernãuți. Omagii poetului, care a fãcut sã batã inimile tuturor Romãnilor în aceeași sensuri.

Pușcariu, Nistor.

Balamare. Vã rugãm sã interpretați admirația noastrã iubitelui bard național, autorului piesei »Domnul Notar«

Dr. Teofil Dragoș, Dr. Gavril Osvan Dr. Ivan, Ioan Sãlãgian, Dr. Aurel Nistor, Augustin Dragoș, Iuliu Lupan, Dr. Ștefan Chereș, Dr. Ivan Pogacea, Dr. Alex. Tãrbãk, Antoniu Turcu

Cernãuți. Omagii noastre de recunoștință autorului »Domnului notar«, Academia Ortodoxã.

Cluj. Trimitem felicitãrile noastre cãlduroase autorului »Domnului Notar.« Copii nimãnu din Cluj.

Oradea-mare. Poetul lui Goga, tãlmãcitorului artistic al durerilor și aspirațiilor naționale, admirație și sincere felicitãri dela Romãni din Oradea-Mare.

Aurel Lazar, Demetriu Kis, Coriolan Papp, Teodor Popp, Nicolau Zigre, Vasiliu Popovici, Mihail Pavel, Ioan Borș, Ioan Buna, Savu Marta, Sever Andru, Celu Egri, Sever Erdelyi, Iancu Cerbu, Marcel Jurca.

Cernãuți. Societatea academicã Junimea din Cernãuți salutã cu entuziasm pe sãrbãtoritul autor.

Oradea-mare. Omagii și recunoștință desvãlãtorului suferințelor noastre, Tinerimea romãnã din Oradea-mare.

Rețeg. Afãnd, cã Romãni Sibieni în semn de recunoștință pentru succesul piesei »Domnul Notar« oferãm un banchet în seara de azi marelui poet al nostru Goga, suntem fericiți, ca din acest prilej sã putem sã ne manifestãm omagii noastre. Dorim marelui poet multe alte succese în luptele pentru conservarea naționalã a noastrã Dr. Ioan Boca, G. Francu.

Zãlau. Felicitãm cu bucurie poetul neamului la mulți ani. Zãlãnenii.

Telegraful de câmpie. Vestiturile al zilelor de aur sã trãiești spre gloria neamului.

Protopopol Alexandru Muntean.

Turda. »Va trebui sã vinã cântãrețul«, a zis Ștefan Iosif, și a venit. Avem credința, cã nici mãreața înviere nu poate fi departe. Trãiascã Goga! Aurel Feneșan, Victor Iosof, Ioan Boer, Iuliu, Popescu, Octavian Bugner, Romul Peștean, Valer Moldovan, George Popescu, George Pãtãcean, Aug. Rațiu, George Rațiu, Ioan Mureșian, Nicolae Rațiu, Mihai Moldovan, Iacob Trif, Iosif Costin.

Arad. Sãrbãtorim și noi cu iubire Ioan și Leontina Moatani.

Blaj. Saluțãm și felicitãm din inimã pe distinsul nostru poet și scriitor Goga. Trãiascã întru mulți ani. Directorul și profesorii preparandiãli.

Blaj. Trãiascã poetul și scriitorul nostru distins Octavian Goga întru mulți ani. Familia Negruțiu.

Blaj. Dragã Goga. Te felicit din toatã inima pentru strălucita biruințã, ce ai avut-o la Teatrul Național cu prima ta piesã dramaticã. Cele multe înaintea! Te îmbrãțiseazã vechiul Tãu prietin Al. Ciura.

Blaj. Iubite D-le Goga! Te rog sã primești sincerile mele felicitãri și urãri de bine. Întru mulți ani.

Ioan F. Negruțiu, director, asesor consistorial.

Sibiu. Mult stimatã Domnule Goga! Reținut prin indispoziție sanitarã a participa și eu împreună cu fruntașii Romãnilor din localitate la banchetul în onoarea D-v. cu piacece mã asociez și eu sufleteste la aceasta onorificã manifestațiune de stimã generalã pentru-cã ai știut cu geniul D-v. contribui atât de mult la ridicarea conștiinței poporului român. Sã trãiești la mulți ani.

Dr. Ilarion Pușcariu, archimandrit, vicar arhiepiscopesc.

Brașov. Mult Stimatã D-le Goga. Te felicit din toatã inima la noul succes literar și regret din tot sufletul, cã bolnav fiind, nu pot lua parte la manifestația de bucurie de mâine. Dorindu-ți sãnãtate depluã și nouã îndemãnu de lucru, Te salut cu toatã stima.

Andrei Bãrsan, membru al acad. Romãne.

Berghin-Alba-Iulia. Scumpul și iubitul meu prietin Goga! Regret, cã numai din ziere am putut lua știri despre succesul avut cu opera ta. Aș fi dorit din toatã inima sã fiu și eu de față sã-ți pot strãnge mâna cu cãldurã și sã Te felicit din toatã inima. Noi sãtenii prețuim mult această manifestație intelectualã, fiind-cã figurile descrise sunt din mijlocul nostru și fiecare din noi suntem câte un Borza din piesa Ta. Acum, când toatã suflarea romãneascã e una întru manifestația dragostei, ce-ți pãtreazã, îți trimet și eu salutul și dragostea mea. Dumnezeul neamurilor sã Te ținã pentru-cã prin astfel de acte mãrtețe sã ne mai înviclezi sufletul și mintea. Al Tãu care Te adoarã.

Titu Morariu, preot

Din Cluj.

Adunarea generalã a bãnții »Economul«.
O conferență economicã.

Sãmbãtã în 21 Martie n. c. la orele 10 și-a ținut adunarea generalã institutul de credit și economii »Economul«, cea mai veche bancã pe piața Clujului și cea mai mare bancã romãneascã în pãrțile nordice ale Ardealului, avãnd trei filiale: în Alud, Gherla și Murãșludoș, cum și 11 reuniuni »Raiffeisen« afiliate. La această adunare, a XXVIII-a, au fost prezenti 46 acționari cu 2189 acții și 1019 voturi. Adunarea a fost deschisã și condusã de prezidentul bãnții, dl Eugen Biau mare proprietar în Fãget. Referent: directorul executiv, dl Dr. Amos Francu, notari: dd. Nicolae Cãciulã și Dr. Valentin Drãgan, iar verificatori: dd. Dr. Valentin Poruțiu, Petru P. Barțiu și Dr. Simeon Nemeș.

Adunarea generalã a decurs în cea mai frumoasã ordine. S'a primit bilanțul încheiat la 31 Decembrie cu 4½ milioane coroane active. Venitul curat al anului trecut a fost de 71 mii 092 coroane. Din acest venit s'a distribuit un prim dividend de 5 la sutã; iar restul profitului sã împarte: 10 la sutã pentru scopuri filantropice, 10 la sutã tantiema direcțiunii, 4 la sutã tantiema directorului executiv, 8 la sutã tantiema funcționarilor, 7 la sutã comitetului de reviziune, 5 la sutã pentru fondul de pensãuni, 9 la sutã fondurilor de rezervã. Din restul de 47 la sutã s'a mai distribuit 3 la sutã a-

Supra capitalului supradividend pentru a completa 8 la sută, adică 8 coroane de acție. Serviciul Informator a fost dotat cu Cor 2900, din cari Cor 700— în scrieri. Parohiei române gr. cat. pentru susținerea școlii din Cluj. (Dotățiune anuală) C 2200.— Dotăția anuailă a fondului Dr. Alexandru Mocsonyi »Pentru ajutorarea școlii confesionale C 1500.— Pentru distribuirea de lectură populară Cor 1000.— Dotăția mesei studenților academici Dr. Aurel Mureșanu »Cluj Cor 500.— Dotăția fondului »Dr. Grigoriu Szilasi» pentru masa studenților din Gherla C 400.— Personalul care nu s-a împărțit de din tantiemă, a fost remunerat cu C 1600.— S'a mai dat fondului de pensuni (Dot. extraordinară) Cor 1000.—, fondului special de rezervă (Dot. extraordinară) C 913.56. Din cele 10%, pentru scopuri filantropice, amintite mai sus, s'au dat bisericilor gr. cat. din Cluj C. 2554.63, iar restul s'a împărțit prin adunarea generală în modul următor :

1. Societății române de lectură. Cluj K 300.—
2. Reuniunii sodalilor români din Cluj ajutor la catechizarea unctionilor și pentru cor. K 250.—
3. Fondului »I. Petran» pentru serviciul de informații de drept și ambulanță K 100.—
4. Școlii comerciale din Brașov rata I. din contrib. de K 500.— K 100.—
5. Pentru necesitățile despărțimintelor »Asociațiunii», Cluj K 40.— Gherla. Ludogul de Mureș, Alud și Claci Gărbău câte K 15.— K 100.—
6. »Asociațiunii», Sibiu: »Fondului cultural a băncilor» pentru conferințiar (anual) K 100.—
7. Următoarelor societăți din Cluj : orfanilor din comitatul Cojocnei K 40.— Pompierilor voluntari, salvatorilor, surdomzilor, orbiilor, ajutor de chirie, dispensaire, Good-tempiar, și societății de patronaj ardeleni câte K 10.— K 80.— K 120.—
8. Societăților : »România Jună» Viena, »Petru Maior» Budapesta, »A. br. Șaguna »Sibiu», I. M. Clain», Blaj, »Alexi-Șincal» Gherla, »Ioan gură de aur» Oradea-mare, premiu pentru cea mai bună conferință populară câte K 10.— K 60.—
9. Celor năpăstuiți prin potop la »Minerva» Belean K 100.—
10. Celor năpăstuiți prin potop la »Opinca» Claci-Gărbău K 100.—
11. Pentru edificarea bisericii din Dezmir K 100.—
12. Bisericii gr.-c. din Alud rata III. din contrib. de K 500.— K 50.—
13. La dispoziția direcțiunii K 1074.63

Precum vedem banca »Economul» din venitul ei curat de C. 71092 a destinat C 1070926 pentru scopuri filantropice, ceea-ce corăspunde la mai mult decât 14 la sută a întregului venit. Să cuvine să facem această constatare, menționând conducerea conștientoasă și desinteresată a acestei bănci, care nu e numai un institut financiar ci totodată și cultural.]

În Direcțiune au fost realeși dd. Dr. Coriolan Pop și Dr. Amos Frâncu, iar comitetul de supraveghere a fost reales pe un nou periood de 3 ani, intrând ca membri noi dd Ioan Hațiegan protopop în Cojocna și Dr. Simeon Nemeș avocat în Cluj.

După adunarea generală s-a ținut o consfătuire economică pentru aflarea mijloacelor cu cari s-ar putea ajuta satele noastre mult încercate. La acest sfat au luat parte toți informatorii și bărbații de încredere ai băncii, cum și ceilalți veniți la adunare, în număr de peste 50 cărturari, preoți, advocați, medici, directori de bancă, mari proprietari și alții. Consfătuirea a fost deschisă de d-l director Dr. Amos Frâncu, care salută în cuvinte calde pe cei de față și fixează chestiunile cari au să se discute ! Apoi d. Dr. Valentin Drăganu a ținut o conferință despre chemarea băncilor noastre, arătând că pe lângă mijlocirea creditului ieftin, băncile noastre au o mulțime de îndatoriri: tratarea cinstită a clientelei nepricopute în afacerile de bani, serviciu de informații gratuite, ridicarea la bunăstare a țărănimii noastre, propășirea culturală a poporului, răspândirea cărții și a scrisului românesc, sprijinind școlile. Mult mai intensivă muncă au să desfășure pentru starea materială a țărănimii. Aici conferințiarul înzistă asupra însemnătății asigurării vitelor, arătând că »Economul» în legătură cu banca Minerva a înființat câteva tova-

rași, cari să conduc autonom și poartă o mică parte a răspunderii (câteva procente); dată fiind importanța uriașă ce o au asigurările de vite asupra propășirii noastre economice, va trebui să ne ocupăm cu tot dinadinsul cu aceste asigurări. Vorbește apoi despre așa numitele asigurări cu depuneri și înzistă cu deosebire asupra asigurărilor de pensie. Trece apoi la alte mijloace, arătând însemnătatea magazinelor de bucate, a căror lipsă se simte mai ales în aceste timpuri grele, când în nenorocitul nostru Ardeal domnește un stăpân puternic și nemilos: foamea. Căci mii de muncitori stau fără lucru și ne putând agonisi hrana de toate zilele pentru ei și ai lor, îndură foame, iar țăranul nostru în urma recoltei rele, a puhoaielor și a crizei financiare, slăbit până la desnaidejde abea își mai duce vieța sa amarătă.

După aceasta conferință dl Dr. Amos Frâncu dă deslușiri asupra creditului în raport cu restanțele, cu bucatele de hrană și sămânțe. S'a încins apoi o discuție vie asupra acestor chestiuni, la care au luat parte protopopul Hațiegan din Cojocna, dd. Eugen Bianu mare proprietar Făget, Emil Cormoș-Alexandrescu mare proprietar în Grebeniș, Dr. Victor Gacl avocat Gărbou, maiorul în pensie Popa din Brașov, Dr. Simeon Nemeș avocat Cluj și preoții Vasile Hopărtean-Gădălin, Iustin Porușiu-Dezmir, Mihail Hodărnu-Pata, Ioan Isaacu-Feneș și alții.

Conferința hotărăște : să se rugată »Solidaritatea», ca să facă pașii de lipsă pentru înființarea unei mari bănci agricole, care să îmbrățișeze toate năcazurile țăranului nostru.

Îndrumă bărbații de încredere să înființeze tovărăși ocazionale pe sate, cari cu ajutorul băncilor să procure bucatele de lipsă pentru hrană și sămânță. Iar pentru acoperirea momentană a lipsurilor, dl director Dr. Amos Frâncu comunică hotărârea direcțiunii cu privire la votarea de împrumuturi dela 50—100 coroane pentru bucate de hrană.

Toți cei de față aproabă aceste hotărâri și-și exprimă mulțumirea ce o simt, văzând că să poartă atâtea grije pentru binele țăranului nostru.

Cei cari au fost de față s'au despărțat cu multă mulțămire sufletească și cu multe învățături bune și au plecat cu hotărârea, ca să lupte din răspuneri pentru a lumina poporul, a-l ajutama în lipsese arzătoare momentane și a-l organiza pentru viitor.

Băncile noastre au o frumoasă chemare și dela ele atarnă mântuirea țărânimii noastre mult încercate în aceste zile grele și de aceea socotim că e bine să arătăm aceste frumoase îndemnuri, cari vor trebui urmate.

Cluj 29 Martie 1914. V. S.

ȘTIRI.

— 18 Martie 1914.

Principii români în Rusia. Despre sosirea și primirea principilor români la Tarskoje-Selo se mai anunță din Petersburg următoarele amănunte :

AA. LL. RR. principele Ferdinand, principesa Maria și principele Carol al României au sosit la pavilionul imperial din Tarskoje-Selo la ora 3 după amiază. Însoțiți de d-nii generali Mețendov și Serebrakow și de aghiotantul imperial principele Mecersky, atașaii oaspeților princieri, precum și ministrul României, dl Diamandi, cu suita princieră.

La debarcader se găsea o companie de onoare a regimentului de gardă, suita imperială, dl Sasanow, personalul legățiunii române, maril-ducu Nicolae Nicolaei, Boris Vladimirovici, Ciril Vladimirovici cu soția. Puțin mai pe urmă au sosit la gară țărul cu țarina Alexandra Federovna și marile ducese Olga Nicolaeвна și Tatjana Nicolaeвна.

În momentul când s'a apropiat trenul, Maiestățile s'au dus la debarcader; principele Ferdinand al României a eșit din vagon cu principesa Maria și principele Carol cu suita și a salutat în mod cordial pe țărul, a sărutat mâna țarinei și a salutat pe celelalte persoane. Apoi principele Ferdinand a trecut cu țărul în frontul companiei de onoare, unde a primit raportul ofițerilor de ordonanță, după ce țărul i-a prezentat pe aghiotanții generali. S'au adunat apoi cu toții în pavilion, unde se găseau dl Sasonow, suita imperială și personalul legățiunii României.

Când au părăsit pavilionul, țărul a luat loc într-un automobil cu principii Ferdinand și Carol; într'un alt automobil s-au urcat țarina cu fiecele și principesa Maria.

Suveranii cu oaspeții lor princieri, la sosirea la palatul Alexandrowski au fost salutați de ministrul interimar la Curte, contele Nirod, aghiotantul general contele Berkendorff cu soția. Atașatul militar al României a oferit principesei moștenitoare a României o jerbă de flori.

Împăratul Wilhelm în Corfu. Alaltaeri la 10 ore înainte de prânz a sosit în Corfu yachtul »Hohenzollern» pe a-l cărui bord, după cum se știe, își face călătoria împăratul Wilhelm al Germaniei. La sosirea yachtilui în port, s-a suit în vapor perechea regală a Greciei împreună cu principii, cari au salutut cu mare căldură pe împărat. Suveranii s-au îmbrățișat sărutându-se în mai multe rânduri. După o petrecere împreună de o jumătate de oră, familia regală elină a părăsit vasul, iar la 12 ore împăratul Wilhelm a debarcat, întâmpinat fiind de regele Greciei în uniformă de general german și de autorități. Populația a făcut vil ovațiuni împăratului.

Potop și viscole distrugătoare. În urma topei zăpezii și ploilor din ultimul timp, din mai multe părți ale țării și din streinătate se anunță revărsări de ape, cari în unele locuri au pricinuit mari pagube și au făcut chiar și victime omenești. Văile din Nordul-Ungariei, Tisa și afluneții ei și mai multe râuri din Ardeal s-au revărsat din nou, iar alte amenință cu revărsarea. Din Reșița se anunță, că Berzava a esundat, acoperind ținuturi estinse, chiar și unele străzi ale Reșiței se află sub apă. Pe cursul de jos al Tisei, după cum se anunță din Titel, o mare întindere e sub apă. De asemenea vin știri îngrijitoare și de pe Crișuri.

Vești despre mari vărsări de ape sosesc și din Serbia, de unde vin știri îngrozitoare despre pagubele produse de potop.

În partea vestică a Franței bantue furtuni, cum nu s-au mai pomenit de ani de zile. Zilnic se petrec nenorociri prin diferitele porturi. Vaporul englez »Carnadac», care a fost surprins de o puternică furtună în apropiere de portul Brest, s-a scufundat împreună cu aproape întreg personalul. La Lorient au pierit două vase franceze, din al căror personal numai câțiva inși au putut fi salvați. În urma ploilor continue din Franța, s-au revărsat o mulțime de râuri.

Altă bombă în Dobrițin. Se pare că decând cu atentatul, luiocitorii Dobriținului se tem și de umbră. Reuniunile de femei din loc aranjaseră pe altataseară un concert, cu scop ca venitul să se alature fondului, din care se va ridica un monument victimelor atentatului. Spre seară însă o mare groază cuprinse inimile celor ce se pregăteau să meargă la concert. Se lășse veste, că au sosit în Dobrițin doi Români (Români!) cari ar avea de gând să arunce în aer casa comitatului, unde era să se aranjeze concertul. Poliștii și detectivii au încunjurat clădirea și seara, la intrarea în sala de concert, fiecare streină a fost silit să se legitimeze. Atentatorii însă ca'n palmă. Concertul a decurs în ordine, fără ca să se fi petrecut vre'un atentat, în schimb însă mai multe persoane au lipsit dela concert »de groaza bombelor valahe».

Ce e mai ridicol însă, poliția continuă și acum cercetările pentru prinderea »atentatorilor».....

Conjurație contra regelui Serbiei (?) Din Sofia se anunță : Ziarul bulgar »Voiea» organul oficial al partidului guvernamental stambulovist, publică o lungă corespondență telegrafică din Belgrad, în care spune, că din ordinul ministrului de război sârb au fost arestați, la Scopia, 6 ofițeri superiori și 2 deputați sârbi. După părerea ziarului bulgar, aceste arestări ar fi în legătură cu descoperirea unei conjurațiuni militare, care ar avea de scop detronarea regelui Petru al Serbiei și înlocuirea lui cu principele moștenitor Alexandru, singurul care, după părerea patrioților sârbi, intrupează idealul național al poporului.

Știrea a produs mare senzație, e lipsită însă de confirmare. Se crede că ar fi numai o invenție a fantaziei bulgărești.

Împăratul Wilhelm față de catolicism. Din München se anunță :

Cu toate desmintirile oficiale, se menține știrea că mai acum câțiva ani, cu ocaziunea trecerii marelui duce Ana de Hesa la catolicism, împăratul Wilhelm i-a adresat o scrisoare în care declară că nutrește oare înoptriva acestei religii. Deputatul Jäger se ocupă în »Allgemeine Landesszeitung» cu această chestiune, spunând că are dovezii, din cari rezultă că cu ocaziunea trecerii marelui duce Ana la catolicism împăratul Wilhelm i-a adresat o tele-

gramă, prin care o amenința că în cazul când nu-și va schimba hotărârea, o va exclude din sânul familiei Hohenzollern, al cărei membrii vor intrerupe orice contact cu dânsa. După această telegramă, marea ducesă a primit dela împăratul Wilhelm o scrisoare, în care împăratul se pronunța cu asprime înpotriva Papei, cât și în potriva episcopilor și religiei catolice în genere. În scrisoarea împăratului se găsește și următoarea frază :

»Inainte de a face acest pas trebuie să te gândești că vrei să treci la o religie, a cărei nimicire constitue scopul vieții mele.»

Această scrisoare ajunsese în posesiunea episcopului Kopp, decedat acum de curând, care a ezitat s'o publice, de teama că publicarea va provoca un conflict între împărat și locuitorii catolici din Germania. Se pare însă că scrisoarea a fost copiată fără știrea episcopului. Deputatul Jäger deminte afirmațiunea că episcopul ar fi ars această scrisoare împăratului.

Încă un Găfărău. Săptămâna trecută aducea ziarle știrea, că poliția din Neapol ar fi pe urmele atentatorilor din Dobrițin, cari s-ar așinea în acel oraș. Cu atât s'a înfățișat informația, căci despre prinderea lui nimic nu s'a mai pomenit.

Acum sosește vești despre o altă arestare »senzațională» în Portugalia. Biroul de presă maghiar primește informația, că în Caldas Rainha a fost arestat un strein, acuzat că ar fi unul din atentatorii dela Dobrițin. Numele deținutului e Ratoren și e de origine rus.

Cât adevăr va fi, sau dacă în general va fi ceva adevărat, în această nouă senzație, nu putem ști. Destul că ziarle au mai înhățat un »Găfărău».

— Prinț'o scrisoare anonimă din America sosită la poliția din Dobrițin, se anunță că atentatul n-a fost săvârșit de Cățărău și Kiriov, ci de ungurul Horváth Mihály, de origine din Győr, care a petrecut câțva timp în America. El a declarat în diferite rânduri că în cazul când s-ar înapoia în Ungaria, va arunca în aer casa episcopului Miklossy.

Așadar un alt »Găfărău».

Știri mărunte. Enver-bey a permis ofițerilor bulgari trecerea pe teritoriul turcesc, în uniformă militară.

— Din Roma se anunță : Generalul Forrier, comandantul brigăzei din Susa (Tunisia) a fost găsit mort într-o livadă. S-a ordonat o anchetă, care a adevărit că moartea se datorește unui incident de vânătoare.

— Duminecă a încetat din viață, în Copenhaga, vestitul dramaturg Bergström, în etate de 45 ani.

— Alaltaeri i s-a acordat titlul de doctor, la universitatea din Petersburg, d-rei Ostrovski. E primul caz când o femeie primește acest titlu la universitatea din Petersburg.

Din Brașov și Tura-Bărsiei.

Parastas solemn. Duminecă în 5 Aprilie n. la oarele 10 a. m. se va celebra în biserică din Brașov-Scheiu și a Sfetei Adormiri din Brașov-Cetate parastas solemn în memoria iubiților repositați, în a căror memorie s'au făcut donațiuni pentru masa studenților români din Brașov precum și în memoria profesorilor repositați ai școlilor medii și comerciale superioare gr. or. române din Brașov.

Din despărțăm. »Zărnești» al Asociațiunii. Șezătorile literare pentru popor obicinuite în Duminecele din postul Paștilor s'au început în comuna Zărnești la 9 Martie v. când președintele agenturii P. Dan a cetit »Cum să trăiești?» din »Biblioteca bunului creștin» și a ținut o prelegere despre »Prinsirea și sozriilor vitelor cornute». Cu această ocaziune s'a reorganizat agentura în modul următor : președ. P. Dan, notar I. Sperchez, cassar Șt. Ș. Garoju, bibliotecar Valeriu Pana. A doua prelegere a ținut-o la 16 Martie v. distinctul conferințiar agronomic dl Aurel Cosciuc, vorbind despre »Ingrijirea vitelor cornute» cu o rară competență și într'un limbagiu atât de plăcut, încât a stărnit cel mai viu interes în sufletul mulțime ascultătorilor țărani și intelectuali. Dl Cosciuc este un adevărat apostol al propagării agronomice și cuvântul lui e bine și fie auzit în toate satele noastre. — Pe când în comuna Zărnești se desvolaltă destulă activitate, numărul membrilor ajutători abonați ai »Bibliotecii populare» pe anul trecut este de 80, pe atunci în celelalte comune ale despărțământului activitatea Asociațiunii stagnează și pe anul 1914 nici un membru ajutător nu s'a înscris în cele 4 comune din partea celor cheamăți. Sântem siguri, că distinși membri ai comitetului cercual vor găsi mijloacele necesare pentru a turna vieță nouă în sufletul agenturilor, cari au căzut în letargie. — Cor.

Invitare la abonament.

Cu 1-a Aprilie 1914 se deschide un nou abonament la

„Gazeta Transilvaniei“

pe cvartalul al doilea,

la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii ziarului nostru. Îi rugăm pe toți a se îngrijii de trimiterea la timp a prețului de abonament, ca să nu fim siliți a sista trimiterea ziarului.

Pe credit »Gazeta Transilvaniei» nu se dă la nime.

Deși »Gazeta» și-a mărit formatul și a introdus îmbunătățiri, împreună cu mari cheltueli.

Prețul abonamentului

a rămas același, ca până acum, anume :

Pentru Austro-Ungaria : Pe un an 24 coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate : Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

ADMINISTRAȚIA.

Pentru Uniunea femeilor române din Ungaria. Ia colecta Marelui Orfelinat.

s-au făcut următoarele contribuii

Reuniunea femeilor române din Miercurea, dela picnicul aranjat în favorul marelui orfelinat, prin d-na Agnes Dr. Măcelar 66 cor.

Domnișoarele române din Deva dela audițiunea muzicală aranjată în favurul marelui Orfelinat 100 cor.

Subsemnatele constat și pe această cale primirea acestor sume, ce vor fi introduse în Cartea Milostivirii, și exprimă în numele Uniunii adanca lor mulțămintă.

Brașov în 14 Martie 1914.

Maria B. Băulescu, Virginia Vlaicu
președintă. cassieră.

In Panteon.

Se caută pentru cumpărare cartea : **In Panteon. Marii noștri bărbați de la 1848—49, de Silvestru Moldovan. Sibiu 1901.**

A se adresa la regactia »Gazetei», indicând și prețul de vânzare.

Poșta Redacțiunii.

Val. Cluj. Am primit cu mulțămintă. Amic. Loco. Ne miră bănuiala D-tale. Cum și crezi că s'ar referi la D-ta !? De altfel drept să-ți spunem, foiletonul nu vatămă, ei dimpotrivă prezintă calități cari ar trebui să fie primite cu satisfacție. Spre dumerirea D-tale însă își comunicăm, că inițialele de eri nu vizează persoane din loc.

ULTIME ȘTIRI.

Roma, 31 Martie. Se confirmă știrea că Puterile ar fi de acord ca principele de Wied să fie proclamat în curând rege al Albaniei.

Stockholm, 31 Martie. Boala regelui Gustav s'a agravat. Din această cauză regele, care se afla în călătorie în provinciile de nord, a fost nevoit să se inapoieze la Stockholm.

Seghedin, 31 Martie. Murășul esundează în mod îngrozitor. Este amenințată cu deosebire comuna Apátfalva.

Budapesta, 31 Martie. În ședința de eri a comisiiunilor financiare a camerei, ministrul Sandor a făcut cunoscute principiile pe baza cărora se alcătuiește reforma administrației. Proiectul reformei se va depune după Paști pe biroul camerei.

Petersburg, 31 Martie. S'a terminat programul construirii floței rusești aeriane. Să vor construi 326 de aeroplane obicinuite, 10 dreadnought-uri aeriane și multe alte aeroplane mai mici. Programul întreg va fi executat până la toamnă.

Proprietar :
Tip. A. Mureșianu : »Erra»-șee & Comp
Redactor responsabil :
Ioan Brodea.

! Desfacere totală concesionată ! de autorități !

Din cauza desface- **Dumitru Berbecar,** cu începere din 16 Martie
rei magazinului cu urmează vânzarea totală
BRAȘOV, Strada Hirscher 7. 10-150. Telefon 487. Oarele de vânzare dela 8-12 și 2-6.

DESCHIDERE DE MAGAZIN.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public, că după un period de 22 ani de activitate, am eșit din legăturile cu firma „Friedrich Reiser“ și am deschis pe piața din loc în **Colțul străzii Vămei Nr. 36 (palatul Zell) un**

MAGAZIN

cu articoli de strungărie și umbrele (corturi).
Se află un deposit asortat bine cu umbrele dela genre cel mai ieftin până la cel mai fin arti. oli de galanterie ca rechisite de fumat, bastoane, etc.
Reparaturi ce cade în bransa aceasta ca îmbrăcarea de corturi cu stofe bune cu garanție, reparaturi la umbrele bastoane, gente. păpuși se execută **solid și punctual.**

Rog on. public ami sprijini întreprinderea mea semnez cu stimă **Victor Goldschmidt.**

Văpsitul cel mai bun și ieftin este să văpsești singur cu văpseli și lacuri bune, că durează mai mult, esteriorul e mai frumos Gospodina n'are supărare și nici pierdere de vreme.

LACURI PENTRU MOBILE LACURI PENTRU PODELE LACURI EMAIL ALBE ȘI CU CĂLĂREȘTE

Probate de mulți ani, foarte durabile, se capătă numai la 1-46

Jul. Teutsch Magazin de Droguerie
Fondată la anul 1890.
TELEFON Nr. 196.

AVIS.

Am onoarea a aduce la cunoștința Onor. public că la începutul lui April das. hid nov aranjatul 1-50

Salon de Fotografie

BRAȘOV strada Vămei Nr. 7. fost atelierul fotografic Herter.

Cu toată stima

SOLE Fotograf.

Călbeaza

la oi, capre, porci și vite mari, (boi și vaci) se vindecă numai prin medicina aprobată a apotecarului **Simion Oniciu** din Abrud (Abrudbánya).

O doză (porție) pentru o oaie 60 fil.
” ” pentru vite mari 3 cor.

Onor. public e rugat, ca dintr-o comună să se unească mai mulți la comande, căci plata poștei le vine așa mai eștin. La comande peste 100 cor. jumătăta din preț să se trimită înainte. Comande de probă nu se trimit mai puțin decât pentru 10 oi.

Comandele să pot face numai dela

SIMION ONICIU,

apotecar în Abrud (Abrudbánya).

SCRISORI DE MULȚĂMITĂ:

St. dle apotecar!

Medicina ce am comandat-o de probă con tra călbezei la oi, am probat-o și am aflat-o d bună, căci am tăiat din oi, m-am convins că călbeza din ficat era moartă.

Te rog deci trimite-mi pentru 30 oi. Oțenbala, 28 Dec. 1913.

Ion Mladin, m. p., măcelar.

St. D-le!

Cu leacul în contra călbezei ce am procurat dela Dvoastră am probat cu 10 oi și dovedindu-o de foarte bună, am tăiat una după două săptămâni dela folosință și n-am mai găsit în ea decât 6 fire și acele încă moarte, de aceea vă rog încă pentru 30 oi, cât mai în grabă. Samostelke, 29 Dec. 1913.

Ioan Frâncu, m. p. com.

St. Dle! Medicina contra călbezei folosită până acum, a succes foarte bine. Medicina precum se vede, are mare efect. — Am tăiat din oile la cere le-am dat, în una nu am aflat nici un fir de călbează și ficatul ca la miel de frumos, cu teate că știu sigur, că înainte de a folosi medicina, a avut călbează destulă. În una însă a mai fost câteva fire.

Te rog mai trimite-mi pentru 15 oi. Kosmatelke, 29 Dec. 1913.

Neagoe Roșca, m. p. arădator.

St. D-le apotecar! Mă rog să faci bine să-mi trimiți și mie din medicina care ați aflat-o D-veastră, pentru 2 vite mari, căci am auzit că foarte bună contra călbezei. Rachita, 1914 Ian. 8.

Nicolae Geju, ott. Caraș-eșerin.

St. Dle apotecar! Probând leacul D-veastră ontra călbezei, m-am convins că e foarte bun, deci după 48 de clasuri, începând călbeza moartă în gunot.

Cea mai mare mulțumită îți aduc din inimă. Mihaești (Hunyad-Dobra) 914 I. 21.

Martinescu George I. Alexandru.

St. D-le! Medicina contra călbezei ce am primit-o dela Dta, are efect foarte bun, am folosit-o la 10 oi.

Vă rog mai trimiteți pentru 40 oi. Petrla (Lonyatelep) 1914 Ian. 21.

Ilie Preda Buliga, m. p. cantor.

St. Dle apotecar! Luând la cunoștință dela Dl preot Augustin Mihaliu din Porosset beș că D-ta al leacuri pentru călăz și siva foarte bune căci sau încredințat căi erau gata să piară, de aceea trimit-mi și mie, pentru 8 capete de vită. Borosbeș 1914, Ian. 21.

Iorga Lazar, m. p. plugar.

St. Dle Oniciu!

Medicina trimisă pentru 10 oi de probă, au avut efect foarte bun, pentru care așa din partea mea, cât și dela cultivătorii de oi, primii mulțumimile noastre.

Acum te rog pentru 150 oi medicina expresă Oilele te comande vor urma.

Nagylaposnot. Cu toată stima:

Aurel Bărsan, m. p. comerciant.

St. Dle! Cu mare bucurie vă aduc la cunoștință că leacul trimis e foarte bun și-l voi recomanda și la alții. Porumbacul de sus, 914 5/I.

Cu stimă Ion Capajina, m. p.

Medicina comandată dela D-ta a avut rezultat bun și la vitele de Schweitz, au făcut în pace și ele încep a se întrâna, le-a folosit minuat, să trăiți la mulți a. i și Vă doresc, ca D-zeu să Vă ajute a pregăti medicinalele comandate bine și de grabă.

Vasile Pop m. p. (Ragla).

Fiind că medicina contra gălbezei ce am adus-o noi dela Dta, ne-a folosit, scăpându-ne de mari pagube, ce am fi avut în oi, cu bucurie ne-am hotărât să-ți scriem și I. Diale că toate oile ni s'au vindecat deplin. Căutând înse tr'o oaie tăiată, nu am aflat n'oi un fir de gălbează viu. Teată gălbeza a fost moartă. Îndată ce le-am dat leacurile au început să se curețe de gălbează. Am căutat și în baliglor și am văzut fire de gălbează moartă cu grămadă. Acum sunt sănătoase, mănâncă bine și-s grase ca porcii.

Toți căți am comandat leacuri dela Dta ne-am scăpat oile dela peire. Iți suntem foarte mulțumitori. Dzeu să te trăiască Dle apotecar, că ne-ai făcut un mare bine cu leacurile de gălbează. Pe mulți ai mântuit dela sârăcie.

Sfătuim pe toți, căți au oi cu gălbează dacă vese să le aibă și la vară în staul, ori n'ai bine zis. dacă voese să n' păgubească cu ele, negreșit să comande de a Dta leacuri de gălbează.

Dumitru Bănciță m. p. **Petru Lupșa** m. p. **George Florea** m. p. **Petru Pălcău** m. p. proprietari.

Medicina comandată dela Dta în contra gălbezei pentru 600 de oi din comuna Monorfalca u. p. Nagysajó a avut efectul cel mai bun, așa că de acum înainte suntem siguri, că din cauza acestui morb năprasnic nu vom mai ajunge la sapă de lemn, cum au ajuns mulți până acum.

Esprimându-Vă mulțumită din toată inima, pentru această binefacere, recomandăm cu toată căldura acest leac celor ce se ocupă cu oeritul.

Matei Florea m. p. **Drăgan Petre** m. p.

Nr. 1528/914.

Publicațiune de oferte.

Pentru închirierea ospătăriei orășenești numită și „Curtea Țarei Bărsei“ de sub Bucium respective din tâgului peștelui se va ținea în 7 Aprilie 1914 la 10 oare a. m. în despărțământul economic al Magistratului orășenesc licitație publică cu oferte.

De ospătăria de închiriat se țin:

Edificiul ospătăriei de sub Bucium cu încăperile din parterre și cu câte 6 camere pentru pasageri în etagiul prim și în etagiul man sardelor.

Locuința ospătarului constătătoare din 4 încăperi și dintr'o odăe pentru servitor, aflătoare în catul I al edificiului.

Un grajdău pentru 17 cai și un șopron acoperit pentru 21 de cai, unul pentru trăsuri, loc pentru diverse obiecte, 1 cameră pentru hamuri, cameră pentru nutreț și pod pentru nutreț.

O curte în marimea de 510 m² cu intrarea din Strada Vămiei și cu esirea spre locul „Sub Bucium“.

Conductul de gaz se va introduce în încăperile economice ale ospătării pe treptele și pe ambiteles ospătării în odăile oaspeților însă l nici un cas.

Chiriașul are așiprocura el însuși, mobile necesării pentru încăperile oaspeților precum și pentru camera pentru oaspeți; comuna orășenească nu procura mobile de tici un Sol.

Inchirierea sr face pe timpul dela 29 Septemvrie 1914 până la 29 Septemvrie 1924 adecă pe durata de 10 ani.

Oferentul va pune în ofertul sau suma chiriei anuale ceo oferează scrisa precis și acurat în cifre și litere.

Fiindcă se presupune ca edificiul ospătăriei va fi gata încă înainte de 29 Septemvrie 1914 de aceea chiriașul este obligat a lua o biețul în primire îndată ce va fi gata.

Oferentul deci va avea să se declare în ofertul sau și desprei acea, ca numai pentru edificiul ospătăriei (a decă pentru încăperile economice și pentru oaspeți, căta chirie este aplicat a plății pe lună

Ofertele în scris și provăzute cu timbru de o coroană, mai de parte subscrise cu mâna proprie a oferentului, conținând și adeverința dela casa orășenească că a plătit drept arvua suma de 1000 cor. se va pune în cuvertă. se va sigila și până în momentul când se va ncepe tractarea se va presenta la șeful secții economice.

Condițiunile de tailate se pot vedea în despărțământul economia ișiră planurile de clădire la oficiul Inginerilor orășenești tot până la anceperea licitațiunei cu oferte.

Brașov. în 12 Martie 1914.

3-5

Magistratul orășenesc.

Negot nou de văpseli de primul rang.

Aduc la cunoștința Onor. public, a văpsitorilor de odăi și a comercianților că am deschis în **Brșovechi, strada lungă No. 9, o**

Prăvălie de văpseli și uleiuri,

bogat asortată cu toate sorturile de văpseli.

Am și un deposit de tot felul de scări.

Prețuri moderate. 84-90) Servici solid.

N. ARSU, Văpsitor de odăi și comersant de văpseli

Vă rugăm să priviți vitrinele la

LANG, ROSENTHAL & PALMHERT

Târgul boiler Nr. 1. BRAȘOV, Strada porții Nr. 4. (38-50)